

РЕТИЖЕ

Ретиже, река, минава през селата Кремен и Обидим – бързоструйна, пиринска река, която събира водите си от Попово езеро и Кременските езера и се влива в р. Места, като неин десен приток.

Това е турцизирана форма (турски изговор) на по-старото българско **Ретица**, с основа от стб. *реть* (*рать*) 'бой, битка; разрушение, разруха; надпреварване'; глагол *ретити* с 'състезавам се' (Старобългарски речник, 2009, т. II, 604, 608) и наставка *-ица* (най-разпространената наставка за образуване на речни имена). В руски език е запазено в *ретивы*, *ретив* 'усърден, бърз, пъргав, буен', в староруски *реть* 'усърдие, спор, кавга' (М. Ф а с м е р, Етимологическият словарь русского языка, 1987, т. III, 475; К. П о п о в, Местните имена в Разложко, 1979, 147).

Без съмнение, хидронимът е възникнал като название, разкриващо характеристиката и свойствата на водите – буйни, бързи, пъргави; също и причиняващи пакости по течението. Запазени са и имена на реки в Русия и Полша, срв. речните имена от същия корен: *Рета*, *Ретик*, *Ретичин* (укр.), *Ретишина*, *Ретка*, *Ретч-озерка*, *Ретычин*, *Реть* (Wörterbuch der russischen Gewässernamen /WRG/, IV 47), също и имена на селища: *Ретеж* в обл. Новгород, *Ретеша* в обл. Тула и Новгород, *Ретиха* в обл. Владимир, *Ретичино* в обл. Псков, *Retuse* в обл. Витебск (Russisches geographisches Namenbuch /RGN/ VII 575; Słownik geograficzny królestwa polskiego i innych krajów słowiańskich /SG/ XV 2, 544).

Многобройните успоредици от други славянски езици доказват по безспорен начин старинния български произход на това название. По принцип имената на реките са с относително най-голяма старинност, възникнали са много преди попадането ни под турско господство.

12.09.2012 г.

Изготвил:

/проф. д-р Анна Чолева-Димитрова/

